

גילוי בדבר שינויים בסביבה הכלכלית, השלכות המשבר בשוקי ההון וסיכוני שוק

15 אוקטובר 2008

בימים אלה, פוקד משבר פיננסי את השווקים הגלובאליים. לארועים הקשורים במשבר הפיננסי השפעה על שוק ההון בישראל ובין היתר, על נזילותם, מצב עסקיהם, ויכולתם של התאגידים בישראל להשגת מימון לפעילותם השוטפת וארוכת הטווח.

לצד המשבר הפיננסי הגלובלי, אירעו במשק הישראלי במהלך שמונה עשרה החודשים האחרונים מספר התפתחויות נוספות, ובין היתר, תנודות משמעותיות בשערי החליפין של מטבעות חוץ עיקריים אל מול השקל, ועלייה בשיעורי האינפלציה במשק המקומי.

על רקע ההתפתחויות המתוארות לעיל, סגל רשות ניירות ערך מבקש להבהיר, כדלקמן:

א. הארועים המתוארים לעיל הנם ארועים חריגים כמשמעותם בתקנה 48(ג)(3)(ב) לתוספת השנייה לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 (להלן - "התקנות") ומשכך על הדירקטוריונים של התאגידים המדווחים להתייחס במסגרת דוח הדירקטוריון לרבעון השלישי של 2008 (להלן - "דוח הדירקטוריון לרבעון השלישי"), בין היתר, גם להשפעות של הארועים לעיל על התאגיד, ובכלל זה השפעה על:

1. המצב הכספי של התאגיד ובכלל זה הרכב ושווי נכסים ומקורות הפירעון התחייבויות.
2. תוצאות הפעילות.
3. נזילות ואיתנות פיננסית.
4. מקורות מימון, ובכלל זה יכולת התאגיד להשיג מימון לפעילויותיו השוטפות וארוכות הטווח.
5. מצב עסקיו, ובכלל זה מדיניות התאגיד לגבי אורם עסקים מהותיים לפעילותו ברמה האסטרטגית והתפעולית.

ב. בהתאם לתקנה 48(ג)(5) לתקנות, שעניינה הסברי דירקטוריון בקשר עם ארועים לאחר תאריך המאזן, על תאגיד מדווח להתייחס גם להשפעות השונות של הארועים לעיל, אשר חלו לאחר תאריך המאזן (קרי, לאחר ה-30 בספטמבר 2008), ככל שיש כאלה.

ג. על פי תקנה 10(ב)(7) לתקנות, על תאגיד מדווח לכלול, במסגרת דוח הדירקטוריון התקופתי, גילוי בדבר חשיפתו לסיכוני שוק ולדרכי ניהולם (להלן - "דוח גלאי"), וזאת בהתאם למתכונת המפורטת בתוספת השנייה לתקנות, כאשר הגילוי שיש לתתו, הינו איכותי וכמותי. בהתאם להוראת תקנה 48(ג)(7) לתקנות, על תאגיד מדווח ליתן גילוי בדוח הדירקטוריון הרבעוני לשינויים מהותיים מאוד שחלו ביחס לחשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם ממועד הדוח השנתי.

ד. במספר מקרים שבחנה הרשות נמצא, כי הגילוי שניתן בקשר עם דוח גלאי הנו לקוי. **בין היתר** נמצא:

1. **קיבוץ אסור של מכשירים רגישים** - בהתאם לתקנות ולתוספת השנייה להן, על תאגיד מדווח לבצע מבחני רגישות וליתן גילוי לשווי ההוגן ולתוצאת מבחני הרגישות "לגבי מוצרים או שירותים הנסחרים בשוקי סחורות, ולגבי כל מכשיר פיננסי, אף אם אלה סווגו כמלאי בידי התאגיד המדווח, ולגבי מחויבות איתנה שעל פיה התשלום או התקבול הם מוצרים או שירותים הנסחרים בשוקי סחורות או מכשירים פיננסיים (בתוספת זו המכשירים הרגישים)". כמו כן, בסעיף 2(ו)(ב) לתוספת לתקנות נקבע כי:

"(ב) תאגיד רשאי להציג מספר מכשירים רגישים במקובץ, אם אין בכך אובדן מידע מהותי הנדרש לשם הבנת החשיפה לסיכוני שוק של התאגיד; יראו כחזקה לכאורה להעדר אובדן מידע מהותי התקיימות שני אלה:

- (1) השווי ההוגן על פי מודל של מכשיר רגיש שמבקשים לקבץ בערכו המוחלט מהווה פחות מ- 5% מהשווי ההוגן על פי מודל של כלל המכשירים הרגישים לגורם שוק מסוים;
- (2) תוצאת מבחן הרגישות לפי המכשיר הרגיש שמבקשים לקבץ, מהווה פחות מ- 5% מסיכום התוצאות של מבחני הרגישות של כלל המכשירים הרגישים לגורם שוק מסוים.

דוגמאות:

- חברה קיבצה החזקות במניות שונות של מדד תל אביב 25, אשר החזקה בכל מניה אינה זניחה והציגה את המידע ומבחני הרגישות במקובץ בקשר עם מניות אלה תחת הכותרת "מניות ת"א 25".
- לחברה שתי אופציות שנש הבסיס שלהן הוא אותו נכס בסיס. מועד הפקיעה של האופציות שונה באופן מהותי (לדוג', חודש ושנה בהתאמה). החברה קיבצה את נתוני החשיפה לאופציות ומבחני הרגישות לגביהם.

2. **הסברי דירקטוריון לא מספקים או שאינם קיימים כלל** - סעיף ז' 1 לתוספת לתקנות קובע כי:

- (1) יובאו הסברי הדירקטוריון לעניינים שלהלן - החשיפות, כעולה מדוח בסיסי ההצמדה, מטבלת ניתוח הרגישות וכן, היכן שנדרש לפי סעיף קטן ז', ממבחני VaR;
- (2) מידת ההתאמה בין מדיניות ניהול סיכוני השוק לבין ניהול הסיכונים בפועל.

ה. שינויים מהותיים בחשיפה לסיכוני שוק דורשים גילוי בדיווח מיידי ככל אירוע או עניין אחרים, כאשר תקנה 36 לתקנות קובעת מתי נדרש תאגיד מדווח ליתן דיווח מיידי שכזה.